

OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 11:00 uur d.d. 13 mei 2020 – 11:00 uur d.d. 14 mei 2020

(SZW) | Met input van VWS, RIVM, J&V, BZ, FIN, BZK, IenW, OCW, SZW, EZK, LNV en DEF

10.2e

NB: de ringen staan onderaan

Samenvatting

- Wederom meer ruimte voor niet-coronanieuws, met aandacht voor het Hawija-debat, de herdenking van de vuurwerkramp en het surfongeluk in Scheveningen. De journaals richten zich op onze collectieve 'hunkering naar vakantie'. De Volkskrant kopt op de voorpagina: 'Verwarring en willekeur in de 1,5-metersamenleving'. Volgens de krant is lang niet altijd duidelijk wat wel en niet mag, ook niet voor agenten zelf. De willekeur zou zich voordoen bij het uitdelen van boetes en protest tegen de boetes zou groeien. Uit een stuk van AD blijkt dat met name jongeren zich daarover boos maken.
- De heropening van scholen is vrijwel overal goed verlopen, aldus de Algemene Vereniging van Schoolleiders (AVS). Wel maken leraren zich zorgen over de uitvoerbaarheid van de anderhalve meter afstand. Op 90% van de scholen waren niet alle leerlingen aanwezig; in totaal bleven 55.000 leerlingen thuis, aldus AVS.
- Onder horecaondernemers heerst verwarring over hoe zij hun terras moeten inrichten. Er is een protocol, maar veiligheidsregio's kunnen dat 'overrulen'. Koninklijke Horeca Nederland stelt dat zo niet duidelijk is naar wie ondernemers moeten luisteren. De organisatie vreest een lappendeken aan regels.
- Niet alle apothekers weten zich raad met het codewoord 'masker 19'. Daarmee kunnen slachtoffers van huiselijk geweld veilig aan de bel trekken. Een deel van de apothekers vreest dat het codewoord inmiddels te bekend is voor veilig gebruik. Andere medewerkers menen onvoldoende training te hebben gehad.
- Topambtenaren stellen dat de ontslagboete moet blijven bestaan bij NOW 2.0, omdat anders het draagvlak voor het coronabeleid kan verminderen. Volgens hen kan het kabinet bij grootschalige ontslagprocedures niet meer hard maken dat het beleid de volksgezondheid, banen en inkomens beschermt.
- Corendon adverteert met 'dubieuze' coronatesten. Ondanks waarschuwingen van onder meer de Nederlandse Taskforce Serologie, de WHO en minister De Jonge, ziet Corendon geen reden om met de testen te stoppen. Klanten zouden goed reageren en tientallen mensen zouden zich al hebben aangemeld.
- De WHO stelt dat wij moeten leren leven met corona, omdat het mogelijk nooit meer zal verdwijnen. De VN waarschuwt voor een wereldwijde mentale gezondheids crisis door het coronavirus en roept op snel maatregelen te nemen om psychische problemen te voorkomen. Verdriet, angst en depressie zullen volgens VN-SG Guterres gemeenschappen blijven treffen, ook als het coronavirus onder controle is gebracht.
- De toerismeplannen van de Europese Commissie kunnen niet op applaus rekenen van reisorganisaties. Zij zijn niet te spreken over het feit dat consumenten recht hebben op het terug krijgen van hun geld bij geannuleerde vluchten. Vouchers mogen alleen optioneel worden aangeboden. Landen die consumenten niet de optie geven hun geld terug te vragen, zijn volgens de EC in overtreding.

Karakterisering berichtgeving

- De Volkskrant kopt op haar voorpagina: 'Verwarring en willekeur in de 1,5-metersamenleving'. Volgens de krant is lang niet altijd duidelijk wat wel en niet mag, ook niet voor agenten zelf. De willekeur zou zich voordoen bij het uitdelen van boetes. 'Het protest [tegen de boetes] groeit'. Boven het online artikel de kop: 'Je spreekt af met twee vrienden in het park, mag dat? Niemand lijkt het te weten'.
- Trouw kopt dat het 'zwarte scenario' ver weg is op de IC. Deze week liggen er voor het eerst meer patiënten op de IC zonder coronabesmetting dan met. Daling is de trend, zo schrijft de krant.
- Uitgebreide aandacht voor de uitspraken van EC-vicepresident Vestager over toerisme in de EU. De media gaan in op de rechten van reizigers in geval van geannuleerde vluchten. Premier Rutte roept consumenten op zo veel mogelijk voor zo'n voucher te kiezen, hoewel ze wel de optie behouden hun geld terug te krijgen.
- Kritische commentaren vanuit de cultuursector over de geboden steun en de versoepelde maatregelen.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Slachtoffers

- 77 bewoners van verpleeghuis Het Parkhuis in Dordrecht zijn besmet met corona en 3 zijn overleden. Alle bewoners worden nu elke week getest. Besmette bewoners worden apart verpleegd.
- Het aantal coronapatiënten op de Nederlandse IC's is gedaald naar 432, zo meldt het LCPS. Non-COVID-zorg zit op een hoger niveau dan in de afgelopen twee maanden.

Schade

- Pathologisch onderzoek bij mensen die aan of met COVID-19 zijn overleden, bevestigt dat het virus véél meer veroorzaakt dan longontstekingen. Ook hart, nieren en zelfs de hersenen kunnen ontstoken raken.
- Van oktober tot maart boekte TUI een nettoverlies van 892 miljoen euro. Om de financiële klap op te vangen, kondigt TUI een kostenbesparing van 30% aan en staan er wereldwijd 8.000 banen op de tocht.
- Nederlandse zwembaden hebben in maart bijna 40 miljoen omzet verloren. Hoewel ze open zijn, vreest een groot deel van de ondernemers onder deze omstandigheden het nog maar 4 maanden vol te houden.
- Bij TicketSwap, een online platform waar mensen kaarten voor onder meer concerten, festivals en sportevenementen kunnen doorverkopen, verliezen één op de drie werknemers hun baan.
- Nederlandse OV-bedrijven lopen dit jaar tussen de 800 miljoen en 1 miljard euro aan omzet mis. Dat zegt de internationale organisatie voor openbaarvervoerbedrijven UITP.
- Reisconcern TUI gaat wereldwijd tot mogelijk 8.000 banen schrappen om overeind te blijven in deze coronacrisis. Dat komt neer op ongeveer 15 procent van het totale personeelsbestand.
- In diverse Gelderse sporthallen is legionella aangetroffen.

Oorzaken

- Gebeurtenissen in de VS zouden aantonen dat zingen in een koor kan leiden tot 'superverspreiding' van het virus, '...net als bijvoorbeeld carnaval vieren, of hossen in een Oostenrijkse après- skibar.'

Scenario's

- OMT-adviseur Patricia Bruijning noemt het hoopgevend dat de heropening van de scholen in Denemarken na een maand geen effect blijkt te hebben op het aantal besmettingen.
- EU-lidstaten moeten rekening houden met een toename van asielzoekers als gevolg van de coronacrisis.
- Hoogleraar ouderengeneeskunde Marcel Olde Rikkert verwacht dat op de oversterfte van deze maanden ondersterfte zal volgen, omdat mensen die al snel zouden overlijden, nu eerder zijn gestorven.
- Amerikaanse wetenschappers concluderen dat tegenstanders van vaccinatie veel effectiever zijn in het verspreiden van hun ideeën op sociale media dan voorstanders. De trend die de wetenschappers in hun onderzoek blootleggen, speelt volgens hen ook als straks een vaccin beschikbaar komt tegen corona.

Informatiebehoefte

- De coronamaatregelen liggen steeds meer onder vuur. Staatsrechtjuristen hekelen de langdurige beperking van grondrechten en steeds meer burgers verzetten zich en vechten boetes bij de rechter aan. Maatregelen zijn niet altijd even duidelijk, voor meerdere interpretaties vatbaar en soms ogenschijnlijk tegenstrijdig.
- VWS krijgt een divers scala aan vragen binnen. Vanaf welke leeftijd gelden de mondkapjes in het ov? Wanneer komt er een duidelijke update over de gehandicaptenzorg? Mogen de klinieken met EMS nu wel open? Hoeveel mensen mogen er samen buiten komen? Er worden zorgen geuit over de bezoekersregeling voor de GGZ, verpleeghuizen en gehandicaptenzorg, het tekort aan beschermingsmiddelen (vooral mondkapjes), de gevolgen van het openen van de terrassen en financieringen. Verder is er onduidelijkheid rond het afspreken met grote groepen thuis vanaf juni.
- Uit navraag bij 13 ziekenhuizen blijkt dat het opschalen van reguliere zorg moeizaam verloopt. De capaciteit is vaak nog lang niet op het niveau van vóór de crisis. Allen geven aan de reguliere zorg op te schalen, maar een deel is nog niet klaar voor de toestroom van grote groepen patiënten met uitgestelde zorg. Andere ziekenhuizen zijn verder, maar zelfs in de meest gunstige gevallen ligt de capaciteit slechts op de helft van het niveau van voor corona. En die situatie zal voorlopig niet veranderen, verwachten de ziekenhuizen.

- Uit cijfers van kennisinstituut Nivel blijkt dat het aantal infectieziekten, zoals buikgriep, oorontsteking en longontsteking, de afgelopen maanden 'spectaculair' is gedaald. Volgens deskundigen is dat een rechtstreeks gevolg van de aangescherpte maatregelen.
- Uit een rondgang langs 25 apothekers blijkt dat zij twijfels hebben over de uitvoering van 'masker 19' in de praktijk. Ze vragen zich af of de bekendheid van het codewoord slachtoffers zal afschrikken om huiselijk geweld te melden. Een deel van de medewerkers zegt ook onvoldoende training te hebben om slachtoffers op te vangen. Ook 'haastige' communicatie vanuit brancheorganisatie KNMP roept vragen op.
- Topambtenaren stellen dat de ontslagboete moet blijven bestaan, omdat anders het draagvlak voor het coronabeleid kan verminderen. Volgens hen kan het kabinet bij grootschalige ontslagprocedures niet meer hard maken dat het beleid de volksgezondheid, banen en inkomens beschermt.
- Nederlandse ondernemers die net over de Duitse of Belgische grens wonen en kunnen niet aankloppen voor financiële steun. TOZO wordt beschouwd als een bijstandsuitkering en hoeft daarom niet volgens EU-recht door Nederland aan grensondernemers te worden betaald. CDA vindt dat Nederland gewoon moet betalen.
- De overheid moet met een goede afbouwregeling komen voor het terugbetalen van uitgestelde belastingen om chaos bij ondernemers en de Belastingdienst te voorkomen, aldus mkb-accountant Flynth.
- Belangenorganisaties voor cultuur, onder aanvoering van Kunsten '92, schrijven in een brief aan het kabinet dat gemeenten per week 15 miljoen euro aan huren van culturele instellingen kwijt moeten kunnen schelden, omdat theaters en gezelschappen in het hele land anders dreigen failliet te gaan.
- Nederlanders hebben in toenemende mate vragen over de mogelijkheid van vakantie-reizen naar het buitenland deze zomer en het aanpassen van BZ-reisadviezen.
- Corendon zou met 'dubieuze' coronatesten adverteren: 'Wil jij weten of je antistoffen hebt tegen Covid-19? Laat je testen!', aldus een nieuwe advertentie van Corendon. Voor 69 euro belooft het uitsluitel over of je wel of niet besmet bent geweest. Volgens de advertentie kun je op afspraak langskomen in een hotel in Amsterdam. Daar wordt getest op antistoffen. Wie de test heeft afgenomen, krijgt ook 20 euro korting op een toekomstige vakantie. Ondanks waarschuwingen van de Nederlandse Taskforce Serologie, de WHO en minister De Jonge, ziet Corendon (die de kritiek 'erg onredelijk' noemt) geen reden om met de testen te stoppen. Inmiddels zouden tientallen mensen zich ervoor hebben aangemeld.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Desinformatie

- Minister Ollongren schrijft de Kamer dat volgens de AIVD vanuit Rusland onrust wordt gezaaid op Nederlandse sociale media. Daar wordt benadrukt dat Europa verdeeld is over de corona-aanpak en dat West-Europese landen onderling niet solidair zijn.

Arbeidsmarkt

- VNO-NCW en MKB-Nederland willen dat SZW incidentele loonbetalingen in januari niet meetelt bij de definitieve vaststelling van loonsubsidies in de coronacrisis. De werkgeversorganisaties vertrouwen erop dat bedrijven die in dezelfde mate zijn getroffen door de coronacrisis, niet anders worden behandeld omdat de één in december en de ander in januari een dertiende maand heeft uitbetaald.
- Onder horecaondernemers heerst verwarring over hoe zij hun terras moeten inrichten. De branche heeft met EZK een protocol opgesteld voor heropening, maar veiligheidsregio's kunnen dat overrulen. Zo ontstaat de situatie dat een terras in de ene provincie strenger beoordeeld wordt dan in de andere.
- Sekswerkers schrijven in een brandbrief aan het kabinet dat zij zich door het ontbreken van financiële ondersteuning voelen zich uitgesloten van hulp.
- De schoonmaakbranche roept de overheid op om de NOW-regeling voor de sector langer in stand te houden. Dat is hard nodig nu blijkt dat sommige schoonmaakbedrijven nauwelijks omzet draaien zolang festivals en hotelovernachtingen uitblijven.
- Steeds meer ondernemers in Nederland overwegen om de temperatuur van werknemers, klanten en bezoekers te meten bij de ingang. Een grote werkplekverhuurder in Amsterdam werkt al met warmtecamera's. Volgens de Autoriteit Persoonsgegevens is het een werkgever niet toegestaan om de temperatuur van werknemers op te nemen.

- Op 11 mei zijn de meeste mensen met een contactberoep weer aan het werk gegaan. FNV MOOI krijgt veel signalen over werkplekken waar werknemers zich niet veilig voelen. Daarom lanceert FNV MOOI het meldpunt #IkWilVeiligWerken.

Onderwijs

- De Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS) stelt dat uit een peiling blijkt dat op bijna alle scholen de overgang van thuisonderwijs naar onderwijs op de scholen zelf volgens het protocol is verlopen. 97% van de schoolleiders zegt positief terug te kijken op de eerste schooldagen. Toch zijn er volgens de AVS ook zorgen op sommige scholen. Op 90% van de scholen bleven sommige leerlingen thuis. In totaal gaat het landelijk om 55.000 leerlingen. Wel gaat dit vaak om kinderen met een verhoogd besmettingsrisico of van wie iemand in de directe omgeving een verhoogd risico loopt.
- Stichting Voor Werkende Ouders krijgt in verband met de heropening 400 klachten binnen. Zo worden sommige ouders met een cruciaal beroep geweigerd door de noodopvang, omdat scholen nu weer open zijn. Ook zijn er klachten over scholen die halve dagen les geven, waardoor niet alle kinderen uit een gezin op hetzelfde moment naar school gaan.

Cultuur

- Pianist Christiaan Kuyvenhoven zegt dat hij minister Van Engelshoven een brief heeft geschreven waarin hij haar verwijt minachting te hebben voor de cultuursector en het publiek. Vooral het naar voren schuiven van de onwezenlijke oplossing waarbij 30 mensen in een zaal mogen zitten, toont volgens hem onkunde.
- Oud-danser Jan Kooiman zegt dat de politiek niet laat blijken trots te zijn op de danswereld. 300 miljoen voor de cultuursector is volgens hem niet genoeg, zeker gezien de instanties die niet in aanmerking komen.

Justitie

- Familie en advocaten van gedetineerden uiten kritiek op naleving van coronamaatregelen in gevangenissen. Oud-gevangenisdirecteur Frans Douw stelt bovendien dat 1,5 meter afstand in gevangenissen helemaal niet kan. De angst onder gedetineerden zou groot zijn.

Wonen en bouwen

- Uit een peiling van Vereniging Eigen Huis blijkt dat 54% van de huiseigenaren minder geld uitgeeft dan voor de coronacrisis. 18% maakt zich zorgen over zijn financiële toekomst. De zorgen gaan vooral over banen, het voortbestaan werkgevers of over het pensioen. Veel mensen zoeken naar besparingsmogelijkheden.

Economie en bedrijfsleven

- Greenpeace schrijft in een brief aan het kabinet dat de overheid verduurzaming moet eisen van boeren als zij aanspraak willen maken op financiële steun.
- Techbedrijven moeten nog één tot twee weken wachten tot ze duidelijkheid krijgen over hun steunaanvraag. Woensdag zou bekend worden hoeveel bedrijven kunnen rekenen op een noodkrediet, maar de overheidsfondsen die de aanvragen beoordelen, hebben meer tijd nodig.

Luchtvaart

- Actievoerders van Greenpeace hebben donderdagochtend voor korte tijd de Aalsmeerderbaan op Schiphol bezet. Zij roepen de ministers Hoekstra en Van Nieuwenhuizen op om klimaatvoorwaarden te stellen aan de staatssteun voor KLM.

Wegverkeer

- De Europese Commissie wil de huidige maatregelen voor het internationaal (goederen)vervoer geleidelijk afschalen. De EC benadrukt daarbij wel dat het vrachtvervoer ongemoeid door moet gaan, ook als Europese grenzen straks weer open gaan en het drukker op de weg wordt.
- De RDW onderzoekt of plastic schermen in auto's en busjes kunnen worden geplaatst om chauffeurs en passagiers van elkaar te scheiden in verband met het coronavirus.

Toerisme

- Het kabinet kan volgens premier Rutte nog niet kan zeggen in hoeverre Nederlanders komende zomer op vakantie kunnen. 'We weten gewoon nog te weinig. Er is nog veel onduidelijkheid over het overleg in de Europese Commissie en over het overleg met de andere Europese landen.'
- Premier Rutte vindt dat Nederland ondanks de bezwaren van de Europese Commissie, die vindt dat mensen hun geld moeten terugkrijgen als een reis niet doorgaat, kan doorgaan met de reisvouchers. Mensen krijgen dan niet hun geld terug, maar een waardebon waarmee ze later alsnog een reis kunnen boeken. Hij vindt dat vooral van belang voor de reisorganisaties en de luchtvaartmaatschappijen.

Betekenisgeving

Reacties op aanpak Nederlandse overheid

- Nederlanders hebben volgens onderzoek van RIVM en het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheid vertrouwen in de aanpak van het coronavirus. Het vertrouwen in RIVM-informatie en de kabinetsmaatregelen steeg in de week van 13 april respectievelijk van 84% naar 85% en van 80% naar 84%. Mensen maken zich meer zorgen over het virus, maar houden zich ook minder aan de maatregelen.

Justitie

- Aandacht voor vermeende willekeur bij coronaboetes. Zo zou de ene regio sneller bekeuren dan anderen. Er is ook kritiek op het verbod op samenkomsten, dat soms verwarrend en tegenstrijdig wordt genoemd.

Zorg

- Het Rode Kruis stelt speciale ontmoetingstenten beschikbaar, zodat niet-thuiswonenden met een verstandelijke beperking hun geliefden weer kunnen zien en knuffelen.
- Door het coronavirus dreigt wereldwijd een grote mentale gezondheids crisis, zo waarschuwt de VN. De organisatie roept landen op snel maatregelen te nemen om psychische problemen te voorkomen.
- Naast het opstarten van de niet-coronazorg zijn er ook zorgen over de financiën van ziekenhuizen. De NVZ wijst erop dat ziekenhuizen niet alleen miljarden minder inkomsten hebben, maar bovenop de vaste lasten ook extra kosten hebben gemaakt voor coronazorg, het opschalen van de IC-capaciteit en het inrichten van het ziekenhuis voor de 1,5 metersamenleving. Dat zal de komende jaren nog een 3 miljard euro kosten. De NVZ wil daarom dat ziekenhuizen sowieso het geld krijgen dat dit jaar voor de zorg beschikbaar was, ook al staat daar minder zorg tegenover dan vooraf was verwacht.
- Hoogleraar ouderengeneeskunde Marcel Olde Rikkert zegt dat tachtigers een 'blinde vlek' waren bij de aanpak van het coronavirus. Hoogbejaarden met COVID-19 vertonen vaak andere symptomen dan jongeren. Artsen werden zo op het verkeerde been gezet. Volgens de hoogleraar keken beleidsmakers op dezelfde manier naar iedereen. 'Je moet écht anders naar ouderen kijken, ze zitten anders in elkaar.'

Arbeidsmarkt

- Kritiek op de tegemoetkoming van 600 euro per maand voor flexwerkers. Gijs van Dijk (PvdA) vindt het bedrag te laag en het verschil met uitkeringen aan zzp'ers erg groot. Lilian Marijnissen (SP) is dezelfde mening toegedaan. Roos Wouters (Werkvereniging) is 'boos' en spreekt van een fooi. Ook de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) is teleurgesteld. Studenten moeten namelijk aantonen dat ze voor de crisis 600 euro of meer verdienden, maar studenten hebben gemiddeld een inkomensverlies van 530 euro.
- De uitvoerbaarheid is een volgend punt, want kan UWV het extra werk wel aan? Op sociale media wordt voorgesteld om de uitvoering te laten doen door DUO: alle gegevens van de studenten zijn daar al bekend.
- Personen die samen één huishouden vormen, zouden aan tafel geen 1,5 meter afstand van elkaar hoeven houden, vindt brancheorganisatie Koninklijke Horeca Nederland (KHN).

Economie en bedrijfsleven

- Vereniging Chinese-Aziatische Horeca Ondernemers (VCHO), Nederlandse Horeca Gilde (NHG) en Vereniging Professionele Frituurders (ProFri) vinden dat de Koninklijke Horeca Nederland (KHN) te hoog

inzet met het protocol voor de 1,5 metereconomie. Het KHN-voorstel zou ondernemers te veel vrijheid geven. Zij willen een stappenplan dat meer aansluit bij de noodverordeningen en richtlijnen van het RIVM.

Toerisme

- Volgens de ANVR vinden reisorganisaties het jammer dat de Europese Commissie de reisvoucher niet verplicht heeft gesteld, maar slechts als optie noemt. Voorzitter Frank Oostdam erkent dat reizigers wettelijk gezien recht hebben op terugbetaling, maar vindt dat de reisvoucher hetzelfde doet. 'Alleen zo kunnen wij én de consument bedienen én de reissector proberen overeind te houden, waar nu zo'n 20.000 banen op de tocht staan.'
- De 'ommezwaai' in de kwestie rond de vouchers die passagiers krijgen ter compensatie van geannuleerde vluchten is uiterst ongelukkig, aldus de Consumentenbond.
- Transavia zegt voorlopig niets te veranderen aan het voucherbeleid voor geannuleerde reizen en blijft gedupeerde reizigers vouchers verstrekken.
- Claimbureau EUclaim adviseert gedupeerde consumenten de voucher te accepteren, maar niet te verzilveren. Stop hem weg tot de luchtvaartmaatschappijen wel geld terug moeten betalen.
- De meeste Nederlanders gaan akkoord met een voucher van luchtvaartmaatschappijen, zo blijkt uit een rondvraag onder de circa 2000 deelnemers aan Wat Vindt Nederland. Niet van harte, maar als die voucher houdbaar is, vooruit dan maar, vindt zo'n 53% van de panelleden.

Openbaar vervoer

- NS-personeel vreest een toename van reizigers in de trein vanaf 1 juni. Vakbonden willen duidelijkheid van de vervoerders over hoe zij de afstandsregels en maximale capaciteit (van 40%) gaan handhaven.

Wegverkeer

- Hoewel het aantal auto's op de weg is gehalveerd, is het aantal verkeersdoden nauwelijks gedaald. Ongevallen zijn ernstiger en eisen meer slachtoffers, aldus cijfers van de politie en VIA.

Sport

- Betrokkenen vertellen dat het betaald voetbal niet gezond is en wijzen op financieel wanbeleid, slecht management, veel ruzie en weinig solidariteit. Ze menen dat de KNVB en de clubs eerst maar eens de hand in eigen boezem moeten steken en een grondige en objectieve analyse moeten maken van de bedrijfstak.

Defensie

- Militairen zijn zich 'rot schrokken' hoe sommige verpleeghuizen omgingen met corona. Vooral over de manier waarop er met hygiëneregels werd omgegaan, hebben zij grote zorgen.

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
• Nederlanders overleden, besmet en/of geïsoleerd in gebieden getroffen door COVID-19 • Patiënten, medewerkers en bezoekers van ziekenhuizen • Bedrijven getroffen door gevolgen van het virus of door maatregelen • Bewoners in instellingen voor gehandicapten • Patiënten met niet-coronazorg die op een behandeling wachten	• Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders • Werknemers en klanten van getroffen bedrijven • Zorginstellingen en personeel • Burgemeesters en Veiligheidsregio's	• Algemeen publiek • Politici